

12 Eylül: Eşek heykeli diktik*

Ahmet BÜKE

Bizim mahallemiz, Bizans'tan beri varmış. Yol ve kaldırım yapma tekniği yüzyıllar içinde değişti. Bir sürü döşeme ustası geldi geçti, taş işçiliği bitti. Ağaçlar büyüdü, yaşlandı, kurudu; çok sayıda cinayet işlendi ve arzulu insanlar birbirinden baktı.

Ne bileyim işte, gözümün önünde rahmetli Selçuk Vapuru bacasından kıvılcıklar saçarak yandı.

İhsan Alyanak, Kordon'daki biraların sıcaklığından şikayetçi olup belediye meclisini feshetmeye kalktı.

Homeros'un soyundan geldiğini iddia eden birisi Kız Lisesi'nin duvarına dayalı kulübe yaptı. Mezarının da orada olduğunu söylüyorlar hatta.

12 Mart geçti: Niyeşe ete acayip zam yaptı Bucalı kasaplar. Yan evi polisler bastı. Halkın Tümünden Kurtuluşu, isimli örgütün yöneticilerini arıyorlarmış. Babaannem sağır numarası yaptı ama yemediler. İlla sizinle konuşmamız gerek dediler. İnanılmaz ama bizden izin alarak eve girdiler. Ellerinde fotoğraflar. İki kadını ısrarla sordular. Yazlıkta çekilmiş fotoğraflar. Bir şezlongun üzerinde birbirlerine sarılmışlar, arkada iğde ve limon ağaçları. Çamaşır ipinde morlu peştamallar asılı. İkisine de -birlikte- âşık olunabilir, diye düşündüm. Fotoğrafları istedim. Amir olan -özür dileyip durmadan sigara yakıyordu çünkü- düşündü uzun uzun. "Veremem, devlet malı," dedi. "Ama yakalarsak veririm.

Başka fotoğraflar-

lar da veririm." Keşke bizim yan evde otursalardı diye düşündüm. Acaba ikiz miydiler? Sol gözleri tipatıp aynı idi. Ötekine göre hafif irice, yeşil, derin, buğulu. Babaannem, polislere üzerinde domates kurusu olan çavdarlı ekmeğinden verdi. "Evladım, bakın yine anlatayım; bizim yan bina Keçecizadelerin yaz eviyim. Onlara da bir Rum'dan kalmış. Kalmış dediysem anla işte. Adamların hanları yanınca burayı da başımıza yıkarlar diye Fethi Keçecizade'ye satmışlar. Daha doğrusu trampa etmişler. Fethi Bey, iki kilo ekmek, üç şinik darı, yorgan, yastık ve yaşlı bir eşek vermiş. Eşek Buca'dan rıhtıma kadar zor götürmüş insancıkları. Karşıdan vapurlar görülünce, "Benden buraya kadar Allah bunu size yapanlara merhametiyle değil adaletiyle muamele etsin," der demez son nefesini vermiş. Kendilerinden çok eşeğe üzölmüşler. Ağlayarak gömmüşler. Evin büyüğü nene, nereden bulduysa bir akasya ağacı dikmiş mezarın başına. Her bayram arefesi gidip su dökerdik rahmetli babamla o ağaca. Akasya çok su istemez. Yıldı iki kere yeter de artar ona. Fakat, Halk Partili deyyus bir belediye reisi yol yaptı oraya. Akasyayı da kesip atmışlar. Bari eşeğin kemiklerini alıp gömselerdi yeniden. Ama ne-

rede! Hiç iyiye, güzele sevgi kalmadı evladım. Ama Fethi Beyin sonunu gördüm ben. Hiç de fena değildi hayatı. Bir eli yağda bir eli balda, ciğeri leke görmeden öldü. Hanımı yedisini yaptı. Kapattılar evi gittiler. Her

sene adamları gelir, bakarlar. Akar kokar varsa tamir eder, boya badanadan sonra ev yine kilitlenir. Yani senin anlayacağın kimse yok burada. Hele komünist, solcu gelse, cebirle girse eve, görürüz. Zaten mahalleli sevmez, eliyle verirdi size." Polisler damla sakızlı sade kahvelerini içip gittiler.

Kıbrıs Harekatı geçti: Komşu evin cumbasına bir grup bileği kuvvetli tekir yerleşti. Mahallenin öteki kedileri çok bozuldular. Bizim bahçede maraza çıktı aralarında. Babaannem yeni ölmüşü ve çok üzgündüm, parmağımı bile kıpırdattım. Ama üç gün sonra yıllar önce bizim eve gelen polis amiri gelip hepsini kovdu. Evlerde konuşulan laflara göre Keçecizadeleri tehdit edip evi ellerinden almış. "Evinizde gizli gizli anarşist besliyorsunuz, beni kandıramazsınız. Hem zaten evi Rumlardan kapmışsınız," demiş. İnsanlar da korkmuşlar. Ses edememişler. Bu arada üst komşunun kızı Ayşe tatile diye evden çıktı; Çorumlu bir astsubayla kaçtı. Bir daha dönmedi.

Eylül geçti: Kapımız çalındı. İki abi. "Seninle biraz konuşabilir miyiz?" dediler. Babaannem öldü, dedim onlara. Epeydir kimseyle konuşmuyordum o yüzden bazı sesli harfleri unutmuşum. Ama anladılar beni. Başsağlığı dilediler. Halkın Tümünden Kurtuluşu Partisi adına geliyörlarmış -eskiden hareketmişler ama sonra partileşmişler. Fethi Beylerin evini zapt eden emekli polis müdürüyle hesapları varmış. Onlara yardım eder miymişim falan. Kediler yüzünden sevmiyordum zaten onu. Hep beraber adamı paket yapıp bodruma kilitledik. Epey becerikli insanlardı. Bir pikap düzeneği yapmışlar. Amir, yirmi dört saat kesintisiz Avusturya Amele Marşı plağını dinliyordu. Sonra alçı, çimento ve ince demirden çok güzel bir eşek heykeli yaptılar. Bir sabah erkenden hep beraber Fethi Bey'in evinin tam önüne diktik. Bana sarıldılar. Acilen gitmeleri gerekiyordu. Onlar için zor günler başlamış. Emekli polisi bana bıraktılar.

Bizim mahallemiz Bizans'tan beri varmış. Hâlâ da duruyor. Eşek heykelini biraz parçaladı çocuklar. Kuyruğunu ve kulaklarını kırdılar. Ama ayakta ve mutlu. Ben babaannemi özlüyorum durmadan. Amir Abi -ona öyle dememi istiyor- bodrumu o kadar sevdi ki, hiç çıkmadı. Türkiye Solunun Uzun Tarihi diye bir kitap yazmaya başladı.

Kediler de iyi. Doğan büyüyor yani.

*Öykü Ahmet Büke'nin **ONS** Yayıncılık'tan bu yıl çıkan "İnsan Kendine De İyi Gelir" kitabında yer almaktadır. Öyküsünü bizimle de paylaştığı için yazara tekrar teşekkürler...

Fethi Bey, iki kilo ekmek, üç şinik darı, yorgan, yastık ve yaşlı bir eşek vermiş. Eşek Buca'dan rıhtıma kadar zor götürmüş insancıkları. Karşıdan vapurlar görülünce, "Benden buraya kadar Allah bunu size yapanlara merhametiyle değil adaletiyle muamele etsin," der demez son nefesini vermiş. Kendilerinden çok eşeğe üzölmüşler.